

De weg van Vergeven

Eerste zondag in de Veertigdagentijd

**Doopsgezind Zaanstreek
21 februari 2021**

**Organist: Nóra Dudás
Zang: Ilse Doorenspleet
Voorganger: Kok Klever
Beeld en geluid: Hugo Klever**

Samenroepen

Orgelspel Kyrie (BWV672)

Welkom / Het licht wordt ontstoken

Lied 277 Die ons voor het licht gemaakt hebt

Die ons voor het licht gemaakt hebt dat wij leven:
spreek licht, wees hier aanwezig in uw naam Ik zal er zijn

Moment van inkeer en bemoediging

Onze hulp is in de Naam van de Heer, die hemel en aarde gemaakt heeft. Die trouw houdt tot in eeuwigheid en niet laat varen het werk van Zijn handen.

Die geen vluchteling of vreemdeling buitensluit, ook niet degenen die mensonwaardige omstandigheden in kampen aan de grenzen van Europa verblijven en die wij zelf gastvrijheid kunnen bieden. Waartoe wij nu 125 seconden de stilte bewaren.

- *Een moment van stilte* -

Allerhoogste, glorievolle God,
Gij die woont in het ontoegankelijk licht, verlicht de duisternis van ons hart, geef ons een sterk geloof, een groot vertrouwen en uw bestendige liefde, maar schenk ons bovenal dat fijne zintuig, waardoor wij kunnen onderscheiden wat Gij ten diepste van ons verwacht.
Amen.

103 d Barmhartige Heer, genadige God

refrein: 1 voorzang, 2 allen.

Ja, wat de hemel is vóór de aarde,
dat is zijn liefde voor hen die geloven.

Refrein: Barmhartige Heer, genadige God

Zover als het oosten van het westen vandaan is,
zover van ons af werpt Hij al onze zonden.

Refrein: Barmhartige Heer, genadige God

Hij kent ons toch, Hij is niet vergeten
dat wij gemaakt zijn uit het stof van de aarde.

Refrein: Barmhartige Heer, genadige God

Inleiding op het thema

Daar staan ze dan, na
de 'zogenaamde'
zondvloed:

Noach en zijn drie
zonen. Onder de
regenboog met
bovenin nog de hand
van God. Want het is
wel *z*ijn verbond met

de mensen en de schepping. Een definitief en blijvend
verbond.

En toch... wij blijven kwetsbaar en feilbaar. Vlak na het teken van de regenboog gaat Noach over de schreef en bedrinkt hij zich aan wijn uit zijn nieuwe wijngaard. Zo gaat dat met ons mensen: soms zijn we goed bezig, en vlak daarna wat minder goed: Blijven er irritaties of wrevels op onze gevoelsmatige zeef liggen en voelen we ons onzeker en tekort gedaan. De vraag waar ik vandaag met u op in wil gaan is de volgende:

Hoe gaan wij vruchtbaar en opbouwend om met ervaringen waarin ons tekort wordt gedaan?

Hoe vinden we wegen van vertrouwen en vergeving als de situatie daarom vraagt?

Eigenlijk zouden we een heel Veertigdagenproject over Vergeving uitvoeren met groepjes en opdrachten. Dat is helaas door de Corona niet mogelijk. Evengoed zal de kwestie van het vergeven regelmatig in onze diensten terugkomen. Want zonder enige wijze van verwerken en vergeven van wat ons overkomt... wordt het geen Pasen en blijven wij gemankeerde mensen.

Vervolg lied 103D

Refrein: Barmhartige Heer, genadige God

Mensen, hun dagen zijn als het gras,
zij bloeien als bloemen in het open veld;
dan waait de wind, en ze zijn verdwenen.

Refrein: Barmhartige Heer, genadige God

Maar duren zal de liefde van God
voor allen die zijn verbond bewaren,
zijn woord behartigen en het volbrengen.

Refrein: Barmhartige Heer, genadige God

Gedachte over vergeving (Desmond en Mpho Tutu)

Ik zal je vergeven
Het zijn maar kleine woorden
Maar er ligt een heel universum in besloten
Wanneer ik je vergeef
Zullen alle koorden van haat, pijn en droefheid
die mijn hart hebben ingesnoerd verdwenen zijn
Wanneer ik je vergeef
Bepaal jij niet meer wie ik ben
Jij nam mij de maat, jij schatte me in
En besloot dat je me kon kwetsen
Ik deed er niet toe

Maar ik zal je vergeven
Want ik doe er wel toe
Ik tel mee
Ik ben groter dan het beeld dat jij van mij hebt
Ik ben sterker
Ik ben mooier
En ik ben oneindig kostbaarder dan jij dacht
Ik zal je vergeven
Mijn vergeving is geen geschenk dat ik je geef
Wanneer ik je vergeef
Zal mijn vergiffenis een geschenk zijn dat zich aan mij geeft

Lied 992 Wat vraagt de Heer nog meer van ons

Wat vraagt de Heer nog meer van ons
dan dat wij recht doen en trouw zijn
en wandelen op zijn weg?

Wat vraagt de aarde meer van ons dan dat wij dienen en hoeden als mensen naar Gods beeld?

Wat vragen mensen meer van ons dan dat wij breken en delen als ons is voorgedaan?

Het is de Geest die ons beweegt dat wij Gods wil doen en omzien naar alles wat er leeft.

Horen

Lezing uit het boek Genesis 9,8-17 (Vertaling Joop Zuur)

En God zei tegen Noach en tegen zijn zonen bij hem: Wat mij betreft, hier ben ik, ik richt mijn verbond op met jullie en jullie nazaten, en met alle levende wezens die bij jullie zijn: ten behoeve van vogels, kleinvee, en al wat leeft op de aarde met jullie. Van al wat uit de ark is gegaan, tot al wat leeft op de aarde.

Ja, ik richt mijn verbond op met jullie, het zal niet meer (gebeuren), dat al wat leeft door het water van de vloed zal worden uitgeroeid. Er zal nooit meer een vloed zijn om de aarde te verdelgen.

God zei ook: Dit is het teken van mijn verbond dat ik geef tussen mij en jullie en alle levende wezens met jullie voor generaties in eeuwigheid. Mijn boog geef ik in de wolken, hij wordt het teken van het verbond tussen mij en de aarde. Het zal gebeuren als ik wolken breng over de aarde en de boog in de wolken wordt gezien, dan gedenk

ik mijn verbond tussen mij en jullie en alle levende wezens, al wat leeft, dan zal het niet nog eens gebeuren dat het water wordt tot een vloed om alle levende wezens op aarde te verdelgen. Dan komt de boog in de wolken, en ik zie die om te gedenken het eeuwige verbond tussen God en alle levende wezens en alle vlees, dat op de aarde is. God zei tegen Noach: Dit is het teken van het verbond dat ik heb opgericht tussen mij en alle vlees op aarde.

Lied 603 De vloed van vóór de tijd

De vloed van vóór de tijd 603
Lied van de vloed

The musical score is written on four staves in a single system. The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is 4/4. The melody is simple, using quarter and eighth notes. The lyrics are written below the notes.

1 De vloed van vóór de tijd,
van vóór Gij hebt ge-spro-ken.
De nacht van vóór het licht.
De dood van vóór uw naam.

De vloed van vóór de tijd,
van vóór Gij hebt gesproken.
De nacht van vóór het licht.
De dood van vóór uw naam.

Wat wilt Gij dat ik ben,
een wrakhout op de golven?
Wie weet ik dat Gij zijt?
De ark van mijn behoud.

Van vóór de vloed zijt Gij.
Nog eer ik werd geboren,
had Gij mijn koers gezet
door deze diepten heen.

En na de vloed komt Gij.
Uw boog staat in de wolken,
uw uitgestrekte arm,
uw hand die ons bevrijdt.

En ooit zal hoog en droog
op gouden fundamenten
uw stad voor eeuwig staan.
En dood zal niet meer zijn.

Lezing uit het Evangelie volgens Marcus 1,12-15 *(vertaling Frans Wiersma)*

Gelijk wierp de geest hem uit de woestijn in.
Hij was in de woestijn veertig dagen beproefd door satan.
Hij was bij de wilde dieren en de boden dienden hem.
Na het overleveren van Johannes kwam Jezus naar
Galilea om het evangelie van God te verkondigen:
'Vervuld is de tijd en nabijgekomen is
het koningschap van God.'

Lied 537 Zo spreekt de Heer die ons geschapen heeft

En Jezus sprak: bemin uw vijand ook;
Heer God, wij staan voor U verlegen.
Vergeef het kwaad, zo doet mijn Vader ook;
Heer God, wij staan voor U verlegen.
Want gij zijt ook zelf geschonden
door een menigte van zonden,
en mijn Vader, Hij vergeeft u ook.
Heer God, wij staan voor U verlegen.

En Jezus zegt: mensen, verdraag elkaar,
en Jezus' woord zal ons bevrijden.
Vergeet uzelf en dien elkander maar
- en Jezus' woord zal ons bevrijden.
Aan elkander prijsgegeven
vindt gij honderdvoudig leven.
Jezus zegt: mensen, bemin elkaar.
En Jezus' woord zal ons bevrijden.

Vermaning

In het 'Boek van Vergeving' beschrijft Mpho Tutu, de dochter 'van', hoe zij geconfronteerd werd met een gruwelijke moord op Angela, haar huishoudelijke hulp. Een onverwachte daad van agressie en moord die in haar huis plaatsvond. Ze schrijft hierover: 'De plassen bloed kan je weghalen. Maar: haar afwezigheid is als een droevige, angstaanjagende schaduw. Huilbuien en nachtmerries, doodsangst en slapeloosheid, broze stiltes en zenuwslopende geluiden: het is onderdeel geworden van onze nieuwe werkelijkheid'.

Wat te doen als wij of onze naaste slachtoffer wordt van onnodig geweld, machtsmisbruik of erger? Allemaal hebben we hier in enige mate mee te maken. Gelukkig is dat meestal in lichte mate. Maar niet altijd. Misschien durft u het aan om een moment personen in uw gedachten en gevoel toe te laten die aan u tekort gedaan hebben. Die u niet als persoon hebben zien staan. Of soms gewoon gepest of met opzet benadeeld hebben...

Maar dan... de vraag waaróm ons deze dingen ons overkomen heeft geen antwoord. De vraag 'Hoe verder?' met alle ongerechtigheden en pech op ons levenspad, verdient wel een antwoord. Sterker nog: daar móeten we een antwoord op vinden. Omdat het leven evengoed verder gaat. En wellicht ook nog omdat we diep in ons een kern van bezieling hebben. Ergens een fundament van geloof en levensovertuiging. Die we – hoe moeilijk dat ook is - willen verbinden met de gebrokenheid van het bestaan, als een doorgaand proces van opstaan en verder gaan.

Op zoek naar die verbinding belanden we vandaag in het verhaal van de zondvloed. Waar God zich uitdrukkelijk verbindt met de overlevenden van de enorme watervloed. Misschien is het u ook opgevallen dat het initiatief in dit verhaal volledig bij God ligt. Hij, het slachtoffer, degene die zo gekwetst en geraakt was door de ultieme slechtheid van de mensheid, vernieuwt zijn relatie met die mensheid en wil met hen verder gaan. Dat is een notie om vast te houden. Daarnaast is opvallend dat het verbond niet alleen met de mensheid wordt gesloten. Maar met: alle vlees, alle wezens. Alles dat een 'bron van leven' in zich herbergt, wordt hierin meegenomen. Het Hebreeuwse woord dat hierachter zit, nefesj is moeilijk te vertalen. Vaak hebben we het over een ziel, maar schepsel, wezen leven.. woorden schieten tekort om deze kern te treffen. Wat mij hierin vooral opvalt is dat àlle leven gezien wordt in de ogen van God. Als een holistische inclusieve visie op alle schepselen, meegenomen in een Goddelijk verbond. Gezien worden door God, meegeteld worden in zijn ogen... het valt ons en de hele schepping ten deel.

Voor mij is deze basis, het door God gezien worden, de diepere grond onder het gebed van Tutu dat ik aan het begin van deze dienst heb laten klinken. Wij zijn méér dan kwetsbare mensen die in een hoek gezet kunnen worden of benadeeld worden. Ieder mens op deze wereld is meer dan een pion in een schaakspel van anderen die denken het voor het zeggen te hebben. Ook u en ik.

Wij zijn... gezien door God. Wij doen ertoe. Onze mening, ons welzijn en vooral onze waardigheid zijn niet te vangen door toevallige kwaad-willenden of pech. Ieder mens is kostbaarder dan goud. Daarom is het goed om ons niet te laten bepalen door de beelden van wie ons tekort doen, en ons los te maken van soms obsessieve aandacht voor die foute ander. Om, gefundeerd, te zeggen: wij zijn klaar met dit machtsdenken en vijanddenken. Wij vergeven deze kwade daad opdat wij vervolgens vrij – bevrijd – in het leven te staan. Niet als slachtoffer maar als gesterkt – en ja: in het verleden gekwetst maar nu gelouterd – Goddelijk wezen! Vergeven is dus een proces van bevrijding, vooral voor degene die vergeeft. Een moeilijk proces, ‘het boek van vergeving staat vol met oefeningen en tips’, maar wel een doenbaar proces voor welke ongerechtigheid ook. Evenzeer als die regenboog na eerder die ontzagwekkende puinhoop van verderf op aarde.

Gemaakt uit datzelfde vernietigende water, maar dan wel in combinatie met een Goddelijk licht. Daarom is vergeven een goede weg om te gaan, zeker in de veertig dagen op weg naar Pasen. En.. allemaal hebben we iets of iemand te vergeven.

'Vervuld is de tijd en nabijgekomen is het koningschap van God.' Zo spreekt Jezus in het Evangelie. 'Verdraag en vergeef elkaar, en Jezus woord zal ons bevrijden.' Zo werd daarna in het lied gezongen. Want God.. die zal zijn verbond voor ons oprichten, 'doen opstaan' zoals het letterlijk in de tekst staat. Juist dat is het opstaan waar we bij Pasen zo naar uitzien.

Al is het een moeilijke weg. Mpho Tutu heeft de moordenaar van haar hulp Angela vergeven, zo schrijft ze aan het einde van het boek. Ze zou die moordenaar graag nog eens spreken. Om te weten of hij worstelt met wat hij aangericht heeft. En om hem te begrijpen zodat we kunnen weten wat wij anders moeten doen. Zodat niemand in een zo wanhopige positie komt dat 'iets' belangrijker wordt dan het leven van een ander.

Het boek eindigt met een tweede tekst waarmee ik u wil uitnodigen voor de weg van vergeving:

*Jij bent iemand die mij heeft gekwetst.
Ik ben iemand die jou zou kunnen kwetsen.
In het besef van deze waarheden kiezen we ervoor om iets
nieuws te maken.
Vergeving is mijn vastbeslotenheid om de afgestorven
wirwar van pijn en beschuldiging op te ruimen
Om ruimte te creëren, een akker om in te zaaien.
Ik kan ervoor kiezen om je uit te nodigen
Hier zaden te strooien voor een andersoortige oogst
Of ik kan ervoor kiezen je te laten gaan
en de akker braak te laten liggen.*

Antwoorden

Stilte

Muzikaal intermezzo: Christe (BWV673)

Open Ruimte en Mededelingen

Gebeden en Onze Vader

Levende God, Schepper van hemel en aarde,
bron van leven in al dat is en bestaat

Wij bidden u om geduld en wijsheid
voor als wij terugzien op al die keren dat iemand ons
tekort deed, dat wij gekwetst werden in ons hart en onze
ziel. Ontferm u over ons, en steun ons, opdat wij de weg
naar heelheid weer terugvinden en betreden.

Wij bidden u voor hen die ons tekort hebben gedaan, of
meer dan dat. Dat ook zij geheeld worden, en vanuit
compassie proberen om te herstellen wat gebroken is.

Wij bidden u voor allen die het moeilijk hebben met de
beperkingen van het Coronavirus: om kracht en geduld om
hier doorheen te komen, en bovendien om broeders en
zusters die bemoedigen en versterken.

Wij bidden voor degenen die recent een dierbare verloren
hebben. Wij noemen de namen van .. en .. Dat uw licht
en uw liefde de pijn mogen verzachten.

Bidden we een moment in stilte voor datgene dat ons het
meest bezighoudt....

O geef ons ontzag en troost als wij bidden:

Onze Vader die in de hemelen zijt,
uw naam worde geheiligd;
uw Koninkrijk kome; uw wil geschiede,
gelijk in de hemel als ook op de aarde.
Geef ons heden ons dagelijks brood;
en vergeef ons onze schulden,
gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren;
en leid ons niet in verzoeking,
maar verlos ons van den boze.
Want van U is het Koninkrijk
en de kracht en de heerlijkheid
tot in der eeuwigheid. Amen.

Lied 858 Vernieuw in ons, o God

Vernieuw in ons, o God

858

1 Ver-nieuw in ons, o God,
uw lief-de, len-te-licht.
Her-stel ons naar uw beeld en strijk
het kwaad uit ons ge-zicht.

The image shows a musical score for the hymn 'Vernieuw in ons, o God'. It consists of four staves of music in a 4/4 time signature, with a key signature of three flats (B-flat, E-flat, A-flat). The lyrics are written below the notes. The first staff begins with a '1' indicating the start of the first line of lyrics. The music is written in a simple, clear style suitable for a hymn book.

Vernieuw in ons, o God,
uw liefde, lentelicht.
Herstel ons naar uw beeld en strijk
het kwaad uit ons gezicht.

Beadem ons, o Geest,
met wonderlijke kracht,
dan opent zich het leven weer,
een bloem in volle pracht.

Geef ons, o Christus, deel
aan levenslang geluk.
Gedoopt in U, een nieuw bestaan
dat slaat geen dood meer stuk.

Drie-enig God, vervul
wat U ons hebt beloofd,
na al ons zoeken U te zien,
dan staan wij oog in oog.

Zegenbede

Bidden we dat God zich met ons verbindt, en ons zegent
opdat wij zelf tot zegen van onze naasten kunnen zijn:
de Ene zal ons zegenen en ons bewaken!-
de Ene laat zijn aanschijn tot ons oplichten en is ons
genadig!-
de Ene heft zijn aanschijn tot ons op en legt op ons vrede!
Amen.

Antwoordlied 426 God zal je hoeden

God to enfold you / God zal je hoeden

426

EN God to en-fold you, Christ to up-hold you,
NL God zal je hoe-den, Chris-tus je voe-den,
Spi-rit to keep you in heav-en's sight;
Geest van hier-bo-ven geeft zin en zicht.
so may God grace you, heal and em-brace you,
God schenkt je warm-te, ge-neest en om-armt je,
lead you through dark-ness in-to the light.
vriend in het duis-ter en gids naar het licht.

Het licht wordt gedooft

Ieder een goede week gewenst!

Orgelspel: Kyrie (BWV674)

**Voor degenen die via de digitale weg hebben
meegelezen of meegekeken: (en voor iedereen)**

**Steun COME deze maand via uw gift op:
Het Regentencollege NL31 TRIO 0198 352 743**

Steun onze gemeentes via:

Doopsgezinde Gem. Krommenie NL66 ABNA 0938 802 232

Doopsgezinde Gemeente Wormer NL79 INGB 0000 565 078

Doopsgezinde Gemeente Zaandam NL96 INGB 0690 260 865